

практичної конференції з міжнародною участю (м. Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 27 квітня 2023 р.) / за заг. ред. О.П. Демченко. Вінниця, 2023. Вип. 5. С.172.

5. Brovchak L., Starovoit L., Likhitska L. Pedagogical Conditions for Creative and Artistic Development of Children of Senior Preschool Age by Means of Art. *New Educational Review*. 2018. Vol. 52. №2. P. 206-217.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Аліна Філіппович, здобувачка вищої освіти «магістр»

Науковий керівник: А. О. Кушнір, кандидатка педагогічних наук, старша викладачка Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна).

CURRENT ISSUES OF FORMING MOTIVATION FOR LEARNING AMONG PRIMARY SCHOOL STUDENTS

Alina Filippovych, master's student

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University

Анотація. В статті розкриті актуальні питання формування мотивації до навчання в учнів початкової школи. Наведені напрями формування мотивації до навчання в умовах НУШ молодших школярів.

Ключові слова: мотивація, навчання, навчальна діяльність, особистість, напрями.

Abstract. The article reveals topical issues of forming motivation for learning among primary school students. The directions of formation of motivation for learning in the conditions of NUSH of younger schoolchildren are given.

Keywords: motivation, training, educational activity, personality, directions.

На сьогодні навчальна мотивація молодших школярів НУШ передбачає встановлення положень мотивації на момент приходу дитини на школу вперше. Цей період розвитку дитини орієнтується те що, що він вперше перебуває у новій важливій соціальної ролі, важливої як йому самого, але й соціуму.

Відомо, що наприкінці дошкільного віку у кожної дитини формується стійка мотивація до навчання у шкільному житті. Фахівці у галузі психології визначають, що ця нова особистісна освіта є як «внутрішньою позицією школяра» [1, с. 32]. Дана позиція встановлюється у визначенні потреби дитини ходити до школи, носити шкільну форму та шкільне приладдя, включитися в нову діяльність вчення, зайняти змістовно-нове для нього становище серед оточуючих. Ця потреба створює суб'єктивну готовність до школи. На рівних умовах з цим є об'єктивна готовність до школи – рівень знань та вмінь, з якими дитина приходить до школи.

Дослідження демонструють, що в сучасній дитини, що йде перший раз до школи, суб'єктивна готовність може знижуватися через розповіді інших дітей про труднощі, з якими можна зустрітися в шкільному житті, а ще через те, що прагнення вчитися певною мірою задовольняється в дитячому саду. З іншого боку, об'єктивна готовність стає вищою через загальне зростання культури, використання інтернету та телебачення. Ступінь поінформованості сучасних дітей значно вищий [2, с. 34]. Таким чином, у дитини семи років у сучасному світі рівень суб'єктивності готовності до шкільного життя стає нижчим, а рівень об'єктивності готовності збільшується, що за підсумком ускладнює процес майбутнього формування мотивації до початкової школи.

При переході з ЗДО до школи дитина перебуває у новій соціально-важливій ситуації розвитку. Безпосередньо у центрі цієї ситуації перебуває вчитель. Саме у молодшому шкільному віці провідною діяльністю стає навчальна, дана форма активності, спрямована, як правило, на самого себе. Головну роль відводиться мисленню у молодшому шкільному віці.

Як правило, закінчується перехід від наочно-подібного мислення до словесно-логічного мислення. У більшості дітей простежується збалансованість різних видів мислення та сприйняття. У кожному віці вони розуміються по-різному, наприклад, у віці від 2 до 5 років відбувається перерахування предметів, зображених на картині, у віці 6-9 років – вже з'являється опис картини, у віці 9-10 років здійснюється відтворення та переказ побаченого [3, с. 46].

Перш ніж досліджувати процеси формування позитивної мотивації навчальної діяльності, необхідно розкрити сутність навчальної діяльності молодшого школяра.

У науковій та психолого-педагогічній літературі термін «навчальна діяльність» найчастіше замінюють на слова «вчення», «засвоєння знань», «навчання», коли всі ці поняття відображають у собі різні змісти та різні аспекти навчального процесу. І тому потрібно розмежовувати дані поняття, тому, що їхнє заміщення може нести за собою негативні наслідки для організації навчального процесу. У педагогічній енциклопедії «вчення» розуміється як вид діяльності, що допомагає засвоєнню суспільно-історичного досвіду. У разі «вчення» є синонімом поняття «навчання» і «засвоєння» [3, с. 49]. Такий підхід визначає цей процес як психологічний процес за своєю природою.

Говорячи про оцінювання сенсу та важливості навчальної діяльності, ми встаємо на позицію автора, який говорив, що як особлива форма соціальної активності суб'єкта аналіз навчальної діяльності може бути обмежений аналізом процесу засвоєння. Навчальна діяльність включає не тільки передачу знань, умінь і навичок іншим поколінням [4, с. 86].

Наступна відмінність навчальної діяльності з інших видів діяльності у тому, що результатом навчальної діяльності перестав бути ні матеріальний, ні інтелектуальний продукт. Учень з допомогою вчителя використовує наукові поняття, трактує їх, вивчає, не вносячи у своїй жодних змін у теорію. Зміни відбуваються у разі особистість школяра, його розвиток та ерудицію. У зв'язку з цим школяр отримує можливість організувати свою навчальну діяльність та пояснювати процеси та механізми, що відбуваються в освітньому процесі [4, с. 87].

Молодший шкільний вік відрізняється тим, що дитина вперше входить до навчальної діяльності. Мотивація навчальної діяльності в дітей віком молодшого шкільного віку може розвиватися у різних напрямках, наприклад: 1) широкі пізнавальні мотиви, саме прояв інтересу до знань, можуть до середини віку змінюватися на навчально-пізнавальні мотиви, саме до способів придбання знань; 2) мотиви самоосвіти видаються у формі додаткового інтересу до джерел знань; 3) широкі соціальні мотиви виходять розвиток від загального розуміння соціальної значущості вчення до більш усвідомленого визначення причин необхідності навчання; 4) вузькі соціальні мотиви виражаються у бажання дитини отримати схвалення від вчителя. У найзагальнішому вигляді у молодших школярів присутні мотиви співробітництва та колективної роботи [5, с. 33].

Розуміння дітей молодшого шкільного віку навіть вони навчаються у школі досить невиразні та розмиті. Найчастіше їх відповіді стосуються стандартних фраз, наприклад, «для того, щоб уміти читати та писати», «бути розумним, багато знати». Уточнюючі питання на ці висловлювання часто заводять дітей у положення, в якому вони не можуть відповісти на ці питання, найбільш тямущі припускають можливість знайти хорошу і цікаву роботу в майбутньому. Ця перспектива через свою віддаленість не може здаватися стійким стимулом для вчення [5, с. 34]. Навчальна діяльність у молодшому шкільному віці активізується декількома різноманітними мотивами, які утворюють, зрештою, взаємозалежну систему.

Таким чином, навчальна мотивація розглядається як функція, наслідок особливим чином організованої й сформованої навчальної діяльності, а проблема формування мотивації учіння значною мірою зводиться до формування навчальної діяльності здобувачів освіти.

Список використаних джерел

1. Горобець, Т. П. Особливості мотивації навчання школярів в умовах війни: педагогічний погляд. *Педагогіка і психологія розвитку*. 2020. № 6. С. 30-37.

2. Житник, Т. П. Психологічні аспекти мотивації навчання дітей в умовах війни. *Психологія особистості і соціальна психологія*. 2020. № 6. С. 34-41.
3. Петренко, М. П. Психологічні аспекти мотивації навчання школярів в умовах війни: аналіз досвіду.» *Психологія освіти*. 2020. № 3. С. 44-51.
4. Приходько Л. А., Ройко Л. Л. Особливості організації освітнього процесу учнів початкової школи із застосуванням технологій дистанційного навчання. *Математика. Інформаційні технології*. Освіта. 2021. С. 86-90.
5. Шаповал, Т. В. Психологічні аспекти мотивації навчання школярів в умовах війни: аналіз досвіду. *Психологія навчання*. 2021. №1. С. 32-39.

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НУШ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ.

Юлія Шмагальська, здобувачка ступеня фахової передвищої освіти
«фаховий молодший бакалавр».

Науковий керівник: Р. Р. Галицька, кандидатка філологічних наук, старша викладачка
КЗ ЛОР «Бродівський фаховий педагогічний коледж імені Маркіяна Шашкевича» (Україна)

METHODS OF FORMING THE CULTURE OF SPEECH OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS OF THE NEW UKRAINIAN SCHOOL IN UKRAINIAN LANGUAGE CLASSES FOR PROFESSIONAL PURPOSES.

Yuliia Shmahalska, Junior Bachelor of Professional Pre-Higher Education.
Brody Professional Pedagogical College named after Markiyana Shashkevych (Ukraine)

***Анотація.** В статті розкриваються особливості методики формування публічного мовлення учителів початкових класів НУШ на заняттях української мови за професійним спрямуванням. Автор статті розкриває основну проблематику теми.*

***Ключові слова:** публічні виступи, культура мовлення, курс української мови за професійним спрямуванням, формування компетентностей.*

***Abstract.** The article reveals the features of the methodology for the formation of public speech of primary school teachers of the New Ukrainian School in Ukrainian language classes for professional purposes. The author of the article reveals the main problems of the topic.*

***Key words:** public broadcasting, speech culture, Ukrainian language course for professional purposes, formation of competencies.*

Розвиток незалежної Української держави впливає на основні принципи національної системи освіти, зокрема на освітньо-виховні та науково-методичні засади. Оновлення змісту навчання є ключовим у процесі реформування освіти в Україні та передбачає адаптацію до потреб сучасного суспільства. Виникає необхідність впровадження нової мовної освіти як частини системи професійної освіти. Вона має сприяти розвитку комунікативної компетенції особистості, яка здатна використовувати свій творчий потенціал на користь держави. Цей процес може бути реалізований через впровадження навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» [2, с. 9].

Актуальність і недостатня розробленість даної теми зумовили мету статті – дослідити та описати методику формування публічного мовлення учителів початкових класів НУШ на заняттях з української мови за професійним спрямуванням.

Мова та слово є важливими показниками загальної культури особистості, вони відображають рівень інтелекту та мовної грамотності людини. За словами відомого українського мовознавця та перекладача В. Радчука: «Слово - візитна картка віку, професії, соціального стану людини». Культура мови формується та удосконалюється під час спілкування, особливо під час виконання професійних обов'язків. Вона проявляється у